

تورک یوردی

ناشری : تورک یوردی
مدیرى : جلال ساھر

۱۳۳۳ صائی ۲۲ ۲۰ کانون اول ۱۳۳۳ میل ۶ جلد ۱۳ صائی ۱۵۰

۷۴

کورمکه برابر ، کندی مایته ، آمال ملیه سته
ضدومضر بولندی ایچون قیزیور ، افعاله دوشو پور .
بزم تورک آرقاداشلر ، آدریم نه اولوردی ، بزمه
روم آرقاداشلر قادار ، هیچ اولازسه بر آزا اولزه
یاقلاشیر کی حرارتی ، جانی اوله یدق . . .
صنقه هر کون بر دعوی ملیت دالمالایبور ؟
وونی داتما روملر چیقاریورلر .

بوکون آلبسم یکی ایدی . ای کوروشه راک
دوست اولدیم بر قاچ روم آرقاداش ، آلبسمک
قوماشینی بکنیدیلر : - کوزل بر فرانسز قوماشی . .
دیدیلر . بونی درکن ، غالباً دوداقرینک الک کیزی
نقطه لرنده ، اصلاً کوروله مه جک بر مهبیته ، بعضی
استرا ذره لر ی اوچدی . جواب ویردم : - الک گوزله
قاره مرسل فابریقسی معمولاتیندن . . .

او وقت ایناعق ایسته مه بن ، فقط مطلقاً بر
قصوری بولنه جالیشان نظرلر ، واک مدقق بازماقرله
تماس و معاینه باشلادیلر .

قوماش ، فرانسز قوماشلرینه یاقلاشامایوردی .
فقط برلی اولدینی ایچون ، نیجه الک ای انکلیز
قوماشلرین دها زیاده گوزله ، وداها سویی بر
قوماش ، بر آلبسه یدی . مدقق دوستلرم ، رنگی
گوزله ، قوماشی قابا بولیدیلر .

— اوت دیدم ، قوماش بر آزا قابا ؛ فقط
بن اونی نه قادار سویورم ، بیسه کز . . . چونکه :
بم مملکتک مالی . وصورکا ، هر کون بر آزا ،
داها آزا قابا اولارق ، برکون گوزله ، داها گوزله ،
چوق داها گوزله اولاجق . . . او وقت شپه سیز ،
سزده انکلیز ، فرانسز قوماشلرینی براقارق ، ترجیحاً
بزم قوماشلری کیه جکسگز .

کولوشدیلر ؛ ونی تبریک ایتدیلر .

بو ، بویه کیدی ؛ کچه دیسه ده بن اویله ظن
ایتدم . چونکه اونلرک بویه بر مسألینی بوقادارله
کچیرمه جک قادار رصانت ملیه لر ی واردی .

* *

بزم اسلام ارقاداشلارده ، یاواش یاواش
بویله کیردکری وقت ، آرتق بالخاصه روملرله بزرک
و بزرلرندن ده - پیشرو اولق اعتبارله - اکثریا یالکز
بم ، هدف هجوم قانغلم باشلامش اولدی .

سماوی بلده لرده بوندن کوزله ده کیل . بردفعه
کور ، سن ده اعتراف ایدرسک . اللرمی اوزاتدم ،
یا لوا یرم بوش چورمه . عبادتمزی برابر یاپالم .
راضی اولورسه ک طبیعتنه ینه برابر قاریشه لم .
یالکز کل ، وقتی کچیرمه دن کل . بلکه ، پشیان
اولورسک صوکرآ . . .

موده : ۲ مایس ، ۱۳۳۳

فرهنگی رازی

ملی انبیا

بر خاطره . . .

بولونش بر دقتدن

اوج سنه اوله عائد بر خاطره ، یاخود بر غلبه .
واقعا بونی ، شجعی بودفته قید ایتمکده ، بنم ایچون ،
بوکونه عائد اولارق بر فائده تصور ایدیلمه من . بن
بوندن هیچ قیدینه لزوم کورمه دیکم حالده ، روحاً
او قادار بویوک بر فائده ایله دولدم که آرتق داها
زیاده سنی ایسته ییم ، فقط ، بری بری اوزرینه آقارق
ویقیلارک کچن زمان ، اوقادار غالب و قویدرکه : بلکه
برکون ، حاصل ایتمش اولاجنی کثیف بر اهرام
کتله سی ایله باصارق ، اونی آزر ، بوکون ایچون
الکمنور و کوزل اقسامینی ، بلکه طایفماز برحاله قویار .
ایسته بوکا وجدانی راضی ایدمه دیکم ایچون ؛
برده ، بلکه بودفتری بعضی اوقویانلر بولونورسه ،
بو وقعه دن اونلرکده متنبه و مستفید اولمالری ایچون ،
وبلکه الک زیاده بو ایکنجی ملاحظه نک - وقیله ،
یازمنی آرزو ایتدم

* *

بو ، فرانسز مکتبنه کللی ، داها بر سنه
اولادی . ایلك کونلرک سرسملکی کچدکدن صوکرآ
ایچینده بولوندیم عالی تدقیق ایتمکه وقت بولایلدیم .
صنف آرقاداشلریک جوینی روم ، بر قسقی فرانسز
وایتالیان ، بز ، یالکز آتی کیشی ، اسلام .
بالخاصه روملرده ملیت دویغوسی و دعواسی او قادار
بارزکه : انسان بونی مشروع ، و مستحق تحسین

دیه حکم که : بوشکرده کی شوگوزهل قراوات ، مطلقاً
اوروپا قوماشیدر . بوکونه کفایت ایده جک قاداردن
دها زیاده مقدارده تورکیه ده کتن واییکلی قوماش
وارکن ، مجرد فلسفه کزی تماماً تطبیق ایده مەمەکر
اجباریله : جیکزده کی مندیل ، بوشکرده کی قراوات ،
وداها بوکی ، وهاله جلب نظر وجلب اهمیت ایتمه یین
اوافق تفک شیرلیکن ، اوروپا مالیدر . بوحالده ،
یک قریب اولدیغی سویله دیکنز کون ، نه قادار
اوزاقلاشیر دیک اولور . بونی ، الک انصافی برنظریله
تصدیق ایتمه الکزدن کلیه جکدر . بناءً علیه ،
بوکی احوالده عجله اوتلاشه عمل یوقدر . عجله ، باعث
خسران ونومیدی اولور . الک تسلیم ومتین طریق ،
دنیا یی اداره ایدن قوانین طبیعه وتکاملیه یی قبول
ایدن یولدر . بونی بولالی ، کمال صبر وتعامله ، وحتی
تماماً امنیته اوپوله کیرمیدر . سزده ایسه ، بوکون
مفرط برعجله دن باشقه برشی یوق . بوعلله ، دیدیکم
قوانینی ییقامایاجنی ایچون ، بالنتجه سزلی خسرانه
ونومیدی یه دوشوره جکدر . بویسه نه قادار
وخیدر

*
*
*

آرقاداشم ، نطقنی پتیردیکی وقت ، قریب بر
غلبه نك هيجانيله اوقادار منبسط ایدم که اوآنده
متانعی محافظه ایده بیلدیکم عظیم بر سکیت روحیه
ایله ، غلبه نك هر قطره سنی ، الک بوکسک برحط ایله
ایچه ایچه ، ناصیل جواب ویره بیلدیکم ، الا ن
حیرت ایدیورم :

- عزیز آرقاداشم ، بودعوی تماماً قازاندیغی
سزه تیشیر ایده بیلکه شرفیام . اولاً : بزم بوکونکی
حرکاتیزی کیچی ، عجل برتعصب اولارق نفسیر
ایته نك صحتینی شهبلی کورمک حقلیدر . حتی شهبلی
بیله دکل ؛ عدم صحتینی ، بطلان محضینی اثبات ایتک ،
چوق قولایدز . بز ، نهایت مع التأسف آنجاق
بوکون وارلقیزی ، ثروت مادیه ومعنویه مزنی ادراک
ایش اولارق ، اودیدیکز قوانین طبیعه یه توفیق
حرکاته شتاب ایدیورز . عجله ایدیورکی کورون
بعض تلاشار ، هیچ غیرطبیعی وجعلی ده کل ، بو ،
کجیکمش اوله یی ادراک ایتنه نك بر ائیریدز . دنیایی
اداره ایدن قانونلر طریقه کبردک ، اوراده آغیر

بر کون چورایینی بکنمه دیلر . اوت دیدم ،
قطر برلیدر ؛ حتی کوملکم بیله . . . وکوملکی
بکنمه مەمەک آلرندن کلدی : کوزل بر شام قوماشی
ایدی . شهزاده باشینده کی بر کوملکچی یه ، بر
قاجده باقا ایله برابر ، یالکز برآز بهایجه پایدیرمشم .
بو کوملکچی یی چورایچی یی ، اسلام آرقاداشلر ده
اوگروه تدم . کوملکچی ده ، مشتری چوغالنجیه ، قیثاندن
بر آز تیریلانه قایل ایدی .

- آلیمه ، چوراب ، کوملک . . . هبسی
اعلا . . . قیبط اولرک تیرهلری ، اولرک دوگه لر ی ،
اولر ی دیکن ایگنه لر . . . دیدیلر .

جواب ویردم :

- اوت ، چوق حنکر وار . . . بوکون ایچون
حنلیکنز - یازین ایچون چوق شهبلی . صوکراده
طن ایدرم هیچ برملکت ، هر هانکی بریشی تماماً
کندی مالی اوله رق ، وجوده کتیره مز . انکلیز ،
فرانسز قوماشلری . . . مطلقاً طلقاً مواد ابتدائیه سی
قسماً اولسون ، باشقا طرقلردن کیشدر . شوخالده ،
بزده بوکون کندی مملکتزده تیشدیرمه دیکم
مواد صناعیه یی اوروپادن کتیر یورز ، کتیرته جکدر ؛
وبرطرقدن ، اولر ی کندی مملکتزده پتشدیرمه
جالبشقه بز . چوق اوزاق اولایان بر کون کله جک ،
اوکون بز ، بوکون اوروپادن جلی مجبوریتده
بولندیمز یگرم شیک ، هر حالده اونیشی کندی
مملکتزده پایاجیز . اووقت پاره مز ، صاغ جیمزن
صول جیمزه کچرکی قیصه دورلر یارق ، دائماً مملکتزده
قالاجق . وخارجه بولایاجمز مواد ابتدائیه ومصنوعه نك
بدل وکارلری ده مملکتزک ثروتنی واصحاب ثروتنی ،
هر کون دها فضل برتر ایدله جوغالنه جق . . . اوکونک
حلولنی تسریع ایتک ، آنجاق بوکونکی موجودیتزه
رغبت کوسترکله قایل در . بوقایلنی بز ، یک اعلا
مدرکز . ایسته آرقاداشلرم ، نیم فلسفه بودر .
وطن ایدرم حقیقتده بوندن عیار تدر .

بعض روم آرقاداشلر ، خفیف دوداق بوکدیلر .
الک متصرفلندن بری :

- اوت سزده حنکر وار . یالکز اوافق
برنقطه : بوین تورکر بوفکرده ایسه ، وسز بیله
فکریکزی تماماً تطبیق ایده بیلور ایسه کز . . . مثلاً

بولق ، واونك سىرىن كولكەسى آلتىندە سىرىست
نفسل آلتى مەم بىراقانچىدى . سوربەك آلاشيلماز
شىلرى آرمەندە اقليمنى دە اونو تاملىدىر . دىيە يىلەرم
بىراق مۇسە دىكىشە بىر دىكىمىز كونا اولدى . بعض
بىرلەدە تىلەر شىباطىدى ، ياماجلار دە ابول واردى ،
وادىلار دە ئىموز قاينا يوردى . دىھا كرىلەدە صوفىلە
بىت الدىن آرمەندە تىرىن كونا لرى بىلە كورمىشك .

طىبەدە ، چوبك قىصرافلى و قالىن پورتوزلى ،
دەمىر اوزىكىلى بدوبىلار آرمەندە دىكەندىكىمىز ايىكى كون
هان او بوشق ، دىزىلغىزى هېچ قىلە اتمەدق . حتى
ايلك كىچە هې قىراردىر دىكە - سوربەك بو صوسىز ،
اوت و انسا سىزىر نەدە كونا لرى ، هفتە لىر و آيلر
كچىرىم بىز ايجون بختىارلق اولاجىدى . هر كس
آندىن ، آ كرىن ، بول وىھاردن اېگرە نىوردى .
طىبەك جىبالق بىلى ، و بونىك اشىلىز ، لوشى
اودا لرى بىزە بىر سىراى سعادىتى وىردى . بىخەلرە ،
آيدىنلغە و منظرە آرقەمىزى چورمىش ، باشلغىزى
بىر نىختەك سىرت كىنارىنە دايامىش ، ايسى دىوارلەرە ،
باصىق و قىبور طاووانە ، او كىندە قىھو جىزولە لرى ،
صو طولولمىزى ، شىروب باقراچلىرى كىلوب كچىن
قابىلەرە قارشى حركىتىز قالىق بىسوك بىر ذوق
صايدىلوردى . فقط او كىزدە عىقولە بىدەر بىراق
كونلەك بولدىھە كىدىلە جىكىدى ، و بولچىلەك بولچىكى
قىسىدە بىتە باشمىزك اوستىندە طونوشان بىر كوك ،
اطرافىزدە صىجاقلە بىراقلىرى كوشە بىن و داللىرى دوشىن
آغاچ اسكللىرى ، او كىزدە بوش اقلەرە كچىرىلە جىكىدى .
خىلالە بوواسى شىلر اوستە داغلىرىكن اىچمەدە آجى
بىر اندىشە حسن ايدىلوردىم .

طىبە بىلە ايكىنچى صىباح سىرىن بىر ساعتەدە وداع
ايتىدك . نىقلىرم و آتمە دىجىدى ، فقط اوزىرىدىن كونا لرى
كچىرىلەمىش يورغونلىق ، ايلك يورغونلىقى كى ،
يوش يوش ، دىزىلدىن باشلاپەرق ، صوكرە بللەرە
و اوموزلەرە جىقارلق كىز . بىر ايكى فرىسە كىدىنە
ھېستك بىردىن غودىنى دىوارىسكىز . بو دىھا آجىدەر .
آرقەمىزدە ھىوز طىبە غىب اولادىنى حالەدە اوكلە
بىكەنە دعونى اولدوغىزى بدوى شىخىك كوتى ھانىكى
افقەدن صوكرە كورە جىكىزى دوشونىوردى .

و بىلەم ھانىكى افقەدن صوكرە داغىنى بىر آغاچ
كومەسى ، و بو كومەك اىراقىنى چورن كوش سولر

آغىر يورومك ؛ اطرافى صفا آشنا نظىرلەرە سىرايدە
ايدە ايلەلەمك ؛ ھىحالەدە بىز ايشىمىزدەكل ، بىز ،
مىقصود اولان ھەفە ، بىر آن اول واصل اولق ايجون
سىرىتە ، مىدرك و مىقول بىر شىتابلە قوشىق
عزىمىدە بىز . شىمىدى ، كەلم مىطالەكەزە اساس كى
كورونى قىراوات ايلە مىندىلە : ايشە باقىكىز - مىندىلى
جىمىدن چىقاردىم - شومىندىل ، بىروسە كىتىدىن ،
عامىلەدە اودە ھىمىرە مىدەر . قىراواتمەدە ، - بورادە
قىراواتى سىرىتە چوزەرك بوغىدن چىقاردىم ، مىراضە
اوزاتمەد . - آيكىز ، باقىكىز ، آرقاسىندە يازىلىدىر :
ھەركە مىعولاتىندىن ... !

دىكەك : اودىدىكىم كون ، طىن ايتىدىكىمىز
قادار اوزاقىدە دەكل ، بىكە تىخىمىدىن بىلە دىھا
باقىندەدەر . او كونى ، عىن قىرىب ھىمىز كورە جىكىز !

۲۲ مائىس ، ۱۳۳۲

مىستىخى

على نىمىزى

خاھەرلەر

بول اوستىندە

آرتىق لىنان چولى اوزاقىدى ؛ جىزىدىن صوكرە
يشىل رىكى ھىچ صولمايان چاملىرى بىراقىش ، سوربە
ولايتلىرىنىك قوراق ، بولسىز وابتىدائى حدودلرىنە
كېرىمىشك . اولان كچىدىكىمىز داغ و مىللار عادەتتا بىكارە
و قىزغىن بىر قايالىدى ؛ صىقىق صىقىق آلتىمىزك
ناچەلەرلە سىبورى قايالى دىشلىرى آرمەندە كىكىن
سىلى مىصادمەلر اولو يوردى . ھىروقت كىندىغىزى قىتە
سقوط تەلەكلىرىنە قارشى حاضىر بولدى بىرىوردى .
بو قاياداغلىرى نىباطىدە بىتمىش و طىبەلەرلەندە طوبىراقلىك
صىجاق بوشانى باشلامىشدى .

بىر اصل قىرا كاكەك كىرىشىدە و آغىر قىلە بىر بىردىم .
آت بولچىلانى ، بالخاصە اوكلە ايلە ايكىندى آرمەلرى ،
بالدىرلىرى او بوشدىران ، قوللىرى دوشورن ، دىللىرى
صارقىتان بىر عذاب اولو يوردى . يورغونلەك بوسىوتون
آرتىدىنى زىمانلر اصل قافلە بى باصىق بىرلەدە مىعاد
يوروبوشنە بىراقىور ، كىندىم يانەدە كى سوارىمەلە
ارتىقارلەرە قوشوبىوردىم . يايانقلىر و قافلە قاطارلىرى
كلەنجە قادار بو ارتىقارلەك آغاچلى بىر كوشەسىنى